Lietas Nr. 11087008111
Lietas arhīva Nr. SKK-0016-14

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 12.februārī

Latvijas Republikas Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis P.Opincāns,

tiesnese A.Nusberga,

tiesnesis V.Čiževskis

izskatīja lietu rakstveida procesā sakarā ar apsūdzēto /J.V./ un /R.C./ kasācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 18.jūnija spriedumu un

k o n s t a t ē j a

Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2011.gada 23.novembra spriedumu

/J.V./, personas kods [..],

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz 2 gadiem.

/R.C./, personas kods [..],

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu galīgais sods /R.C./ noteikts brīvības atņemšana uz 8 gadiem 1 mēnesi, konfiscējot mantu, un policijas kontrole uz 2 gadiem.

/V.P./, personas kods [..],

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /V.P./ ar brīvības atņemšanas sodu notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 18.jūnija spriedumu Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2011.gada 23.novembra spriedums atcelts daļā par /J.V./ un /R.C./ notiesāšanu pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas (redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un daļā par galīgā soda noteikšanu /R.C./.

/J.V./ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma $49.^1$panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un ar policijas kontroli uz 2 gadiem.

/R.C./ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma $49.^1$panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un ar policijas kontroli uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu galīgais sods /R.C./ nav noteikts.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu /J.V./, /R.C./ un /V.P./ atzīti par vainīgiem un sodīti par to, ka izdarījuši svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīta ar vardarbību (laupīšanu), personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, /J.V./ un /R.C./ laupīšanu izdarījuši, būdami personas, kas jau agrāk izdarījušas laupīšanu.

2011.gada 19.janvārī ap plkst.1.15 /R.C./ un /J.V./, abi būdami agrāk tiesāti par laupīšanas izdarīšanu, par ko sodāmība nav dzēsta vai noņemta likumā noteiktajā kārtībā, un /V.P./, mantkārīgu tieksmju vadīti, rīkodamies personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, realizējuši savu kopīgo noziedzīgo nodomu, kas bijis vērsts uz laupīšanas izdarīšanu, un proti: /V.P./, uzgrūžoties /S.M./ un nostājoties viņam ceļā brīdī, kad viņš gāja pa [..] ielu Rīgā, apturējis viņu iepretim namam Nr.[..]. Pēc tam pie /S.M./ pienācis /R.C./ un /J.V./, kuri, lai ierobežotu cietušā /S.M./ pārvietošanās brīvību un radītu fiziskā pārspēka sajūtu pār cietušo, nostājušies viņam priekšā. Pēc tam /V.P./ un /J.V./ pieprasījuši /S.M./ atdot mobilo telefonu, bet /R.C./ šajā laikā, pielietojot fizisku spēku, tas ir, vardarbību, vienu reizi ar dūri iesitis cietušajam pa seju, nodarot viņam fiziskas sāpes, kā arī iepūtis cietušajam asaru gāzi. /S.M./, baidoties no tālākas fiziskas izrēķināšanās, atdevis /R.C./, /J.V./ un /V.P./ savu mobilo telefonu Nokia 6500 Classic 233.66 *euro* (164,22 lati) vērtībā. Pēc tam /R.C./, /J.V./ un /V.P./ no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas vietas aizskrējuši, nolaupot /S.M./ piederošo mantu Ls 164,22 apmērā un nodarot viņam fiziskas sāpes.

Šādas /J.V./ un /R.C./ darbības pirmās instances tiesā kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas (redakcijā līdz 2013.gada 31.martam), savukārt /V.P./ darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas (redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim).

Apsūdzētais /J.V./ iesniedzis kasācijas sūdzību un tās papildinājumus, kuros lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu, attaisnot viņu, vai lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Apsūdzētais /J.V./ kasācijas sūdzībā citē Krimināllikuma 1.pantu, Kriminālprocesa likuma 19.pantu un norāda, ka viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu viņš nav izdarījis.

Apsūdzētais /J.V./ uzskata, ka liecinieks /V.M./ un apsūdzētais /V.P./ lietā snieguši nepatiesas liecības.

Apsūdzētā ieskatā, pierādījumi lietā iegūti, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 32. un 139.panta prasības, lietā nav pareizi novērtēts videonovērošanas ieraksts. Tiesa, izskatot lietu, nav novērtējusi to, ka pret viņu pirmstiesas izmeklēšanas laikā izdarīts spiediens, kas ir Kriminālprocesa likuma 12. un 13.panta pārkāpums.

Apsūdzētais /J.V./ norāda, ka lietu pret viņu ir safabricējuši policisti, jo lietas materiālos nav viņa vainas pierādījumu. Viņš nav atņēmis telefonu cietušajam – viņu aizturējuši tad, kad nesis telefonu uz policiju.

Apsūdzētā /J.V./ ieskatā, tiesa pie soda noteikšanas nav ņēmusi vērā to, ka viņa darbību rezultātā nav nodarīts būtisks kaitējums un materiāli zaudējumi.

Apsūdzētais /R.C./ iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un taisīt lietā taisnīgu spriedumu.

Apsūdzētā ieskatā, tiesa, taisot spriedumu, ir pārkāpusi Krimināllikuma 1., 19.pantu, Kriminālprocesa likuma 511.panta otro daļu.

/R.C./ norāda, ka nepiekrīt viņa darbību kvalifikācijai pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas un uzskata, ka ir izdarījis huligānismu. /R.C./ kasācijas sūdzībā citē apsūdzētā /V.P./ liecības un norāda, ka viņiem iepriekš nebija norunas par laupīšanas izdarīšanu.

/R.C./ ieskatā, lietā visas liecības ir pretrunīgas, turklāt ir sabojāts lietiskais pierādījums – CD disks, kurā bija redzams, ka laupīšanu viņš nav veicis.

Apsūdzētais /R.C./ norāda, ka lietā pārkāpti Kriminālprocesa likuma 130.pants, 383.panta pirmā, otrā daļa, 574., 575.pants.

/R.C./ ieskatā, tiesa varēja konstatēt atbildību mīkstinošu apstākli, jo Krimināllikuma 47.panta izpratnē atbildību mīkstinošs apstāklis var būt konstatēts, ja apsūdzētā persona atzīst izdarītās darbības, bet nepiekrīt noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijai.

Apsūdzētais /R.C./ norāda, ka viņu pirmstiesas izmeklēšanā ietekmējuši policijas darbinieki, kā rezultātā viņš sniedzis patiesībai neatbilstošas liecības.

Turklāt tiesa nav novērtējusi to, ka cietušais katrā tiesas sēdē mainījis liecības.

Apsūdzētā /R.C./ ieskatā, apelācijas instances tiesa viņam varēja noteikt minimālo sodu, jo izmaiņas Krimināllikumā un pārejas noteikumi to pieļauj.

Augstākā tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 583.panta otro daļu, atzīst, ka lietas izskatīšana nosakāma rakstveida procesā, jo pieņemt lēmumu lietā iespējams pēc lietā esošajiem materiāliem.

Augstākā tiesa atzīst, ka apsūdzēto /J.V./ un /R.C./ kasācijas sūdzībās minētie motīvi nav pamatoti.

Augstākā tiesa konstatē, ka apsūdzētais /J.V./ savā kasācijas sūdzībā faktiski ir atkārtojis apelācijas sūdzības motīvus. Apelācijas instances tiesa šos sūdzības motīvus ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Apsūdzētais /J.V./ savā kasācijas sūdzībā ir sniedzis savu, no tiesas atšķirīgu, liecinieka /V.M./ un apsūdzētā /V.P./ liecību vērtējumu. Augstākā tiesa norāda, ka liecinieka un apsūdzētā /V.P./ liecību ticamības vērtējums piekrīt tai tiesai, kas izskata lietu pēc būtības.

Augstākā tiesa konstatē, ka apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi apsūdzētā /J.V./ kasācijas sūdzībā minētos Krimināllikuma 1.panta, Kriminālprocesa likuma 12., 13., 19., 32., 139.panta pārkāpumus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo un trešo daļu kasācijas instances tiesa lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apelācijas instances tiesa, izvērtējusi lietā esošo pierādījumu kopumu, secinājusi, ka lietā ir izslēgtas saprātīgas šaubas par /J.V./ vainīgumu.

Augstākajai tiesai nav pamata apstrīdēt apelācijas instances tiesas secinājumus.

Apsūdzētais /R.C./ kasācijas sūdzībā nepamatoti norādījis, ka viņa darbības būtu kvalificējamas kā huligānisms.

Augstākā tiesa konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka /R.C./ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ir izdarījis laupīšanu un viņa darbības kvalificējusi pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam).

No apelācijas instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa ir rūpīgi vērtējusi lietā iegūtos un pārbaudītos pierādījumus. Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesas secinājumi par apsūdzētā /R.C./ vainīgumu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā, ir tiesiski un pamatoti.

Augstākā tiesa atzīst, ka /R.C./ savā kasācijas sūdzībā nepamatoti atsaucies uz Kriminālprocesa likuma 383.panta pirmās, otrās daļas pārkāpumu.

Kriminālprocesa likuma 383.pants pants saucas „zudušas krimināllietas atjaunošana". Konkrētajā kriminālprocesā nav zudusi krimināllieta, bet sabojāts lietiskais pierādījums – video ieraksts. No apelācijas instances tiesas sprieduma izriet, ka tiesa ir vērtējusi CD ar videonovērošanas ierakstu sabojāšanas faktu un pamatoti secinājusi, ka to nav iespējams atjaunot.

Augstākā tiesa atzīst, ka apsūdzētais /R.C./ nepamatoti atsaucies uz Kriminālprocesa likuma 130.panta pārkāpumu. Pierādījumu pieļaujamību lietā izvērtē tiesa, kas izskata lietu pēc būtības. Apelācijas instances tiesa lietā nav konstatējusi Kriminālprocesa likuma 130.panta pārkāpumu.

Augstākā tiesa konstatē, ka apsūdzētais /R.C./ kasācijas sūdzībā ir atkārtojis apelācijas sūdzībā norādīto motīvu, ka pirmstiesas izmeklēšanā ticis ietekmēts, tādēļ sniedzis nepatiesas liecības. Augstākā tiesa konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi /R.C./ liecības, ka policisti pret viņu pielietojuši draudus un vardarbību un secinājusi, ka šāds /R.C./ apgalvojums nav pamatots. Tiesa ir atzinusi, ka /R.C./ nav norādījis par objektīvu un pārbaudāmu ziņu esamību, kas apstiprinātu viņa apgalvojumu, ka policisti pielietojuši pret viņu draudus un vardarbību.

Apsūdzētais /R.C./ kasācijas sūdzībā norādījis, ka tiesai atbilstoši Krimināllikuma 47.pantam bija iespēja par viņa atbildību mīkstinošu apstākli atzīt to, ka viņš atzīst izdarītās darbības, bet nepiekrīt noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijai. Augstākā tiesa norāda, ka apelācijas instances tiesa šo apstākli savā spriedumā ir izvērtējusi un pamatoti atzinusi, ka /R.C./ neatzīst viņam inkriminētās noziedzīgās darbības.

Augstākā tiesa atzīst, ka apsūdzētā /R.C./ atsauce uz Krimināllikuma 1., 19.panta un Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas pārkāpumu ir formāla un nav pamatota.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo un trešo daļu kasācijas instances tiesa lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Pierādījumu vērtēšana ietver sevī pierādījumu attiecināmības, pieļaujamības, ticamības un pietiekamības izvērtēšanu, kas izriet no Kriminālprocesa likuma 19., 128., 129., 130. panta.

No apelācijas instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa ir rūpīgi analizējusi un vērtējusi lietā iegūtos un pārbaudītos pierādījumus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 23.pantu krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdēs izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai arī atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā.

Apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka ar lietā analizētajiem un pārbaudītajiem pierādījumiem ir pierādīts apsūdzēto /J.V./ un /R.C./ vainīgums noziedzīgā nodarījumā, par kuru paredzēta atbildība pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Augstākajai tiesai nav pamata apšaubīt pamatotu un tiesisku apelācijas instances tiesas nolēmumu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 584.panta otrajai daļai Augstākā tiesa atzīst par nepieciešamu pārsniegt kasācijas sūdzībā izteikto prasību apjomu, jo konstatē, ka pieļauts Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādītais pārkāpums, kas nav minēts kasācijas

sūdzībās.

Kasācijas instances tiesa norāda, ka 2013.gada 1.aprīlī stājies spēkā 2012.gada 13.decembra likums „Grozījumi Krimināllikumā", ar kuru grozīta Krimināllikuma 176.panta panta otrās daļas sankcija.

Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) bija noteikts, ka par Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem. Savukārt Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijā pašreiz spēkā esošajā redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 6.punkts noteic: „Ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu."

Konkrētajā kriminālprocesā apsūdzētajiem /J.V./, /R.C./ un /V.P./ pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas ir noteikts brīvības atņemšanas sods. Par šāda noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu pēc 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" spēkā stāšanās dienas ir paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža nekā Krimināllikumā līdz 2013.gada 31.martam.

Ņemot vērā Krimināllikuma grozījumus, Augstākā tiesa konstatē Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā paredzēto pārkāpumu, kas ir pamats apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai daļā par noteikto sodu.

Apelācijas instances tiesa savā spriedumā norādījusi, ka pie soda noteikšanas /V.P./ ņem vērā 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 6.punktu, taču nolemj negrozīt /V.P./ piespriesto sodu, jo pirmās instances tiesas /V.P./ piespriestais sods sasniegs savu mērķi.

Apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, ir piemērojusi apsūdzētajiem /J.V./, /R.C./ un /V.P./ brīvības atņemšanas sodu, taču nepamatoti nav ņēmusi vērā 2013.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 6.punkta nosacījumus.

Kasācijas instances tiesa norāda, ka pārejas noteikumu 6.punkts ir imperatīva tiesību norma un tiesai tā ir jāpiemēro ikreiz, kad par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža. Apelācijas instances tiesa šo tiesību normu nav ievērojusi.

Ievērojot to, ka kasācijas instances tiesas kompetencē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu neietilpst soda noteikšana, lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Apsūdzētajam /R.C./ un /J.V./ lietā piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums.

Apsūdzētajam /V.P./ lietā piemērots drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā.

Ievērojot to, ka nav zuduši vai mainījušies šo drošības līdzekļu piemērošanas pamati, nav mainījušies to piemērošanas nosacījumi, kā arī nav noskaidroti citi apstākļi, kas noteica drošības līdzekļu izvēli, apsūdzētajiem /R.C./, /J.V./ un /V.P./ piemērotie drošības līdzekļi atstājami negrozīti.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, Augstākā tiesa

nolēma

Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 18.jūnija spriedumu atcelt daļā par /J.V./, /R.C./ un /V.P./ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Atceltajās daļās lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīga apgabaltiesā.

Pārējā daļā Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 18.jūnija spriedumu atstāt negrozītu.

/J.V./ un /R.C./ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – atstāt negrozītu.

/V.P./ piemēroto drošības līdzekli – nodošanu policijas uzraudzībā – atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis P.Opincāns

Tiesnese	A.Nusberga
Tiesnesis	V.Čiževskis